

Návrhový a evidenční list nemateriálního statku tradiční lidové kultury

k zápisu do Krajského seznamu nemateriálních statků

tradiční lidové kultury hlavního města Prahy

A. IDENTIFIKACE NAVRHOVANÉHO STATKU

1. Název statku navrhovaného k zápisu do Seznamu:

Praha a střední Čechy – kolébka vodáctví v Evropě

2. Periodicita projevu statku:

České vodáctví je fenomén s permanentní periodicitou. Jako každý živý jev podléhá navenek změnám, které jsou dané materiálními, ekonomickými, politickými a jinými okolnostmi, aniž by se však změnila jeho vlastní povaha, činnost a další rysy. Bez nich by ztratil na své autenticitě.

Dokladem je historie vodáctví v českých zemích, zejména jeho pozitivní role při utváření morálně, občansky i sociálně vyspělé společnosti, ale i udržování jeho živé tradice v konkurenci jiných nabídek a možností vyžití, které dnešní doba nabízí.

3. Stručný popis statku:¹

České vodáctví má svou historickou, ideovou, sportovní, rekreační, kulturní, sociální i ekonomickou stránku. Jedná se o specifickou subkulturu. Vzhledem k tomu, že české vodáctví bylo zejména v období první republiky spjato s vlasteneckými trendy (Sokol, Skaut) a lidově sociálním hnutím (tramping), je jeho historie úzce spjata s děním v ČSR (ČR), s českými sociokulturními a politickými poměry.

Nositelům vodáctví je vodák, člověk mající vztah k malým lodím a plavbě po řekách. Tuto činnost provádí splouváním toků a přípravou na toto splouvání, nejčastěji ve společenství dalších vodáků. Vodák ovládá svoji loď i techniku plavby, zná zásady táboření a pobytu v přírodě. Někdy se účastní i vodáckých soutěží určených pro veřejnost (seriál závodů Českého poháru vodáků, vodácké maratóny apod.), ale závodní činnost není pro vodáctví stěžejní.

Vodák se cítí vázán specifickou vodáckou morálkou, jejíž normy vycházejí ze základních potřeb a předpokladů života na vodě a v jejím okolí. Skutečnost, že vodáctví je věc volby, a ne životní danost otevírá dveře tomu, že je vodácká morálka otevřena romantickým a absolutním hodnotám, které v běžném životě bývají relativizovány pragmatickou zkušeností, a je do jisté míry výběrová, t.j. vyplývá ze situací spjatých s řekou a pohybem

¹ Stručný popis statku obsahuje vlastní popis statku, stupeň autenticity, historický přehled vývoje statku, popis jeho funkcí, užité materiály a technologie apod.

na ní. Svou náročností na myšlení, činy a vztahy vodáka se blíží např. skautské morálce.

Vodácká morálka není centrálně kodexovaná, ale její formální zpracování je součástí tradice jednotlivých oddílů a její přijetí vodáky je předmětem rituálů.

Součástí vodáctví je jeho hmotná kultura vypěstovaná tradicí nedostatku vodáckého materiálu. Vodák si často umí zhotovit pádlo a postavit loď, nemluvě o dalších doplňcích. Tyto dovednosti vedly ke vzniku rozmanitých artefaktů a osvědčily českou tvořivost. Dnes amatérsky zhotovované lodě směřují k umělecké tvorbě.

Součástí vodáctví jsou i výrazy jazyka, jimiž vodáci označují situace na vodě a navzájem jimi komunikují. Tento jazyk (oborový slang) je předmětem lingvistického výzkumu a je zpracován v mnoha místních slovnících. Vodáctví vstoupilo i do umění a je zpracováno v beletrii, filmu, výtvarném umění i v hudbě.

Ze spontánní masové skupiny vodáků vystupují vodácké organizace, které udávají vodáctví směr, řídí je, spravují, řeší problémy, hájí zájmy a v neposlední řadě chrání jeho tradici. Tyto svazy (Český svaz kanoistů, Junák – český skaut, Klub českých turistů, Svaz vodáků ČR) mají sídlo v Praze. Kromě toho je Praha místem působení 31 vodáckých oddílů a spolků a úměrně počtu obyvatel ČR i bydlištěm největšího počtu neorganizovaných vodáků v ČR.

Jako instituci schraňující především hmotnou vodáckou tradici vzniklo v roce 2015 ve Zruči nad Sázavou světově unikátní Muzeum vodáctví v Čechách a na Moravě, které zřizuje Město Zruč nad Sázavou a spravuje Spolek pro vodácké muzeum, z.s. se sídlem v Praze.

4. Zeměpisná lokalizace výskytu statku:²

Česká republika má 16 300 km významných vodních toků, na které vyjede každý rok cca 700 000 vodáků. Z toho naši nejoblíbenější řeku Vltavu si dle sčítání lodí projede během léta téměř 300 000 lidí. Mezi další velmi oblíbené toky patří Berounka, Sázava, Lužnice, Ohře, Otava, Orlice nebo Morava. Tato čísla svědčí o rozšíření statku po celé ČR. Centra vodáctví se nacházejí především ve svazech Český svaz kanoistů, Junák – český skaut, Klub českých turistů, Svaz vodáků ČR se sídlem v Praze a v Asociaci turistických oddílů mládeže se sídlem v Roztokách u Prahy s počtem přesahujícím 114 000 registrovaných osob. Kromě registrovaných center existuje velké množství neformálních ale ustálených společenství, která se podílejí na činnosti a tradicích vodáctví nemenším způsobem a tvoří spontánní lidovou základnu statku. Statku se účastní také mnoho individuálních uživatelů nezapojených do organizační struktury i neformálních sdružení statku.

Místa výskytu statku pokrývají celé území ČR, protože jakkoli je pravidelné fungování statku vázáno na lokality, kde jsou umístěny loděnice a bydliště vodáků, vyjíždějí vodáci na organizovanou i neorganizovanou splutí řek po celé ČR.

Praha je v současnosti centrem aktivit statku. Dvě umělé slalomové tratě využívají kromě závodníků i mnozí vodáci z řad vodních turistů a skautů. Řeka Vltava představuje vhodný terén k setkávání i pádlování, staré loděnice na břehu skýtají základny, kde se slavná tradice mísí s elánem mládeže a kde vznikají nová odvětví statku. Vltava a další pražské toky jsou i místem každoročních vodáckých srazů a soutěží.

² Kraj (kraje), okres (okresy), obec (obce), část obce. Pokud se statek vyskytuje na území více států, je třeba je výslovně uvést.

5. Identifikace nositele statku:

a) je-li jím fyzická osoba:

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Adresa trvalého pobytu:

Korespondenční adresa:

Telefon:

E-mail:

Souhlas nositele statku se zpracováním osobních, příp. citlivých údajů o nositeli statku:³

Nositel statku ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

a) dává souhlas hlavnímu městu Praze – Magistrátu hlavního města Prahy a Muzeu hlavního města Prahy jako správcům a zpracovatelům dat se zpracováním osobních údajů, příp. citlivých údajů, pro potřeby zpracování a posouzení nominace, případné vedení údajů v evidenci kulturních statků zařazených do Seznamu a s využitím těchto dat pro potřeby dokumentace a redokumentace statku,

b) dává souhlas hlavnímu městu Praze – Magistrátu hlavního města Prahy a Muzeu hlavního města Prahy jako správcům a zpracovatelům dat se zveřejněním jména a příjmení při prezentaci tohoto statku v souvislosti se Seznamem.

Datum a podpis:

b) je-li jím právnická osoba:

Jméno/název: Asociace vodní turistiky a sportu z.s.

Sídlo (adresa): Ing. Františka Janečka, Týnec nad Sázavou 257 41

Identifikační číslo: 08159386

³ Osobním údajem je ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů myšlena jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitého subjektu údajů. Zpracováním osobních údajů pak jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel údajů systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace. Citlivým údajem je pak takový osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů.

Statutární orgán: Ing. Petr Ptáček

Kontaktní telefon:

Kontaktní e-mail: info@avts.cz

6. Souhlas nositele/nositelů statku s periodickou redokumentací:

Nositel/nositelé statku souhlasí s periodickou redokumentací statku prováděnou Muzeem hlavního města Prahy zpravidla jednou za pět let. Svým podpisem se zavazuje/zavazují, že pokud dojde k jakýmkoliv změnám v identifikačních údajích uvedených v bodě 5, neprodleně tuto skutečnost ohlásí hlavnímu městu Praze – Magistrátu hlavního města Prahy a Muzeu hlavního města Prahy.

Datum a podpis: 14.2.2020

7. Autor statku, je-li znám: Není znám

8. Souhlas autora statku s užitím statku pro účely vedení Seznamu a jeho zveřejnění:

Autor statku souhlasí s užitím statku pro účely vedení Seznamu a jeho zveřejnění.

Datum a podpis:

14.2.2020

9. Časové zařazení statku:

České řeky byly splouvány odjakživa tak, jako i řeky v jiných zemích. Ojedinelé historické záznamy máme již ze středověku, ale jedná se o dopravní funkci plavby, která se lišila od současné podoby statku jako moderního etnografického fenoménu. Praha je spojena s počátky české historie statku. První vodácké závody se konaly r. 1848 v Praze, první vodácký klub zakládá r. 1893 J. Rössler-Ořovský také v Praze (Český Yacht Club). V tomto klubu vznikají vodní skauti a klub je meziválečným centrem rozvoje statku. Josef Rössler – Ořovský také vyrobil jednoduché plavidlo, které v dalších desetiletích dosáhlo pod názvem Maňásek velké obliby a přispělo k rozšíření vodáctví v ČR. Vplulo do lidové dovednosti, jazyka, písní a rukodělné dovednosti, ale i do literatury a vrcholového sportu.

První polovina 20. století byla pro vodáctví příznivá. Vznikaly četné vodácké kluby, utvářela se pravidla vodáckého života. Masově se splouvaly hlavní české řeky, došlo k propojení se skautem i s trampíngem. Nejprve se splouvalo na kánoích, od počátku 30. let s nástupem pramice i na těchto lodích. Tehdejší oddíly působily zejména na Vltavě v Praze, a tedy i klání se odehrávala většinou tam, zpočátku často pod taktovkou 5. oddílu s klubovnou u Jiráskova mostu. 30. června 1934 vešla platnost vyhlášky Čs. plavebního úřadu, který nařídil povinné číslování sportovních lodí. O rok později bylo jen v Praze registrováno přes 5000 kanoí. Roku 1939 se konal závod Napříč Prahou – přes tři jezy, který se zachoval až do dnešní doby.

Druhé plodné období českého vodáctví nastalo v období socialismu. Stát měl rovněž

zájem na rozvoji tělovýchovy, kterou podporoval z důvodu brannosti. Zde však zafungovala morální a vlastenecká stránka vodácké kultury vzniklá v předchozích obdobích, zvláště pak kvalita vedoucích oddílů, kteří své svěřence vychovávali podle zásad vytvořených před nástupem komunistického režimu.

Třetí období české vodácké historie je od roku 1989 po současnost. Do vodáctví masově proniká komercializace, individualismus a touha konzumovat zážitky. Stoupající počet vodáků nutně ovlivňuje zlepšující se ekonomická situace a vzrůstající popularita outdoorových sportů. Tento trend podporuje i zvyšující se dostupnost vodáctví fungováním půjčoven lodí, takže splouvání řek je dostupné i bez vlastního vybavení, bez proniknutí do podstaty vodáctví a často i bez jakýchkoliv ohledů k řece.

10. Taxonomické zařazení statku:

Lod' a plavba na ní je neoddělitelně spjata s vývojem lidské civilizace a vstoupila tak do života lidí natolik, že se stala symbolem pro vyjádření světonázoru a situací lidského života. Lodě pronikly jako pozitivní prvek do náboženství, mytologií a legend všech kultur světa a vstoupily do lidských představ, myšlení a lidské řeči. Rozvoj dnešního vodáctví svědčí o vnitřní potřebě a touze současného člověka realizovat tento vklad v podobě činnosti, která svou rozmanitostí přesahuje rámec pouhého rekreačně-sportovního splouvání potoků a řek. Vytváří nové hodnoty materiálního i duchovního charakteru, jedním slovem kulturu, která je úzce spojena s vodáky, stmeluje je, identifikuje mezi ostatní veřejností a dává vodáckým aktivitám historicko-společenskou kontinuitu. Vodáctví se rozšířilo po celém světě, zejména tam, kde je přírodní podmínky a politicko-ekonomická situace neomezují. Jako každá všeobecně rozšířená kultura má mnoho podob daných místními podmínkami, vývojem a společenským prostředím. V případě českého vodáctví se jedná o kulturní, sportovní i etnografický fenomén. Pořádají se sportovní závody v různých vodáckých disciplínách a na různých typech lodí. Tyto závody jsou jednak na profesionální úrovni, tak i čistě rekreační, do které se mohou zapojit i neregistrovaní vodáci. V Praze se např. koná závod Napříč Prahou – přes tři jezy, který již 80 let pořádají vodní skauti nejen pro své členy, ale i pro neorganizovanou veřejnost. Naprostou unikátní záležitostí je organizování podzimních akcí na Rokytce a Botiči opět pro širokou vodáckou veřejnost, kdy vodáci plují středem Prahy v industriálních korytech řek a několika tunelech.

Díky sdružování aktivnějších vodáků v oddílech nebo klubech se vytváří spolková činnost, ale největší počet vodáků zůstává neregistrován. Přesto i ti se sdružují, aby mohli společně trávit volný čas v přírodě u nevšedních zážitků. Aby řeky mohli bezpečně splouvat, využívají vodácké průvodce a kilometráže, které pro ně připravili ti zkušenější v podobě tiskovin, web stránek nebo mobilních aplikací. Pozitivními dopady vodáctví jsou kromě pravidelně organizovaných akcí za účelem čištění řek a břehů také snaha o zachování řek ve významu tekoucího vodního toku. Bohužel současné trendy se pokouší udělat v rámci zelené energie místo řek jen soustavy rybníků, kde pak vymírají původní proudomilné organismy, řeka ztrácí svou samočisticí schopnost, zanáší se a dochází ke hnilobným procesům. Plavba je i nešetrnějším způsobem využívání povrchových vod.

11. Objektívni faktory ohrožující statek, pokud existují:

Klimatické hrozby:

Klimatické změny posledních let se projevují v suchu, které negativně ovlivňuje vodní stavy řek a tedy i možnosti jejich splutí. Řeky, které bylo v nedávné minulosti možné splouvat i mimo období jarního tání, mívají stav dovolující splutí jen výjimečně. Dříve

běžná splutí se tak stávají pouze vzpomínkou pamětníků. Řešením pro vodáky je vyjíždět na vodou bohaté alpské toky. Toto řešení je však finančně i logisticky přístupnější pro malé skupiny než pro zvláště mládežnické kolektivy, které jsou typickým pozitivním rysem českého vodáctví. Navíc se ztrácí vazba na domácí toky, jejich znalost a citový vztah k nim, což je druhým pozitivním rysem charakterizujícím české vodáctví.

Omezení vycházející z aplikovaného režimu ochrany přírody:

Řada českých řek je pro vodáky obtížně přístupná z důvodů ekologické regulace (Řásnice, Křemelná, Hřenská Kamenice ...). Řešením by bylo rozumné zpřístupnění na základě kritérií, při kterých by nedocházelo k ničení přírody během splouvání (podobná pravidla platí na horní Vltavě). Následky ohrožení jsou podobné – ztráta kontaktu s nejkrásnějšími českými řekami.

Nevhodné úpravy vodních toků a administrativní překážky v jejich využití:

Další hrozbou je výroba „zelené energie“ prostřednictvím malých vodních elektráren. Ty jsou státem podporovány různými dotacemi, ale dopad na ekologickou funkci řeky a vodáctví je velmi zásadní. Voda je z koryta často odvedena náhony na dlouhé vzdálenosti v řádech stovek metrů, řeka je pak v tomto úseku zcela nesplavná, aby po návratu vody do koryta opět došlo k rozdělení vody a znovu odvedení na další elektrárnu. Vodáci takové úseky opouštějí, protože jsou splavné jen při zvýšeném průtoku a řeka zde připomíná soustavu rybníků s dlouhými suchými koryty. Typickým příkladem je dolní Sázava.

V situaci, kdy nelze řeky běžně splouvat následkem sucha, je široká vodácká obec odkázána na hromadné vodácké akce závislé na pouštění vody z přehrad a rybníků. Na tyto akce se často vážou i vodácké soutěže pro registrované i neregistrované vodáky (Český pohár vodáků). V poslední době se stává trendem, že se pouštění vody jednou v roce na několik málo hodin neskuteční kvůli administrativním nebo ekologickým překážkám, za kterými stojí parciální zájmy některé skupiny dalších uživatelů řek (rybáři, ekologové, majitelé vodních elektráren). Jedná se opět o ohrožení samé podstaty vodáctví zabráněním této činnosti.

Zkreslené mediální pokrytí:

Vodáctví je kultura, která je vlastní vodákům (viz bod 3). Vnější společnost však má o vodáctví obraz shodný s tím, který jim poskytnou média. Ta si pochopitelně všimají mediálně zajímavých negativních jevů, ke kterým na řekách dochází (přeplněnost, opilství, volnost chování, hazardérství).

Ekonomické hrozby

Vodáctví v českém prostředí nikdy nebylo bohaté a vždy spoléhalo na tvorbu vlastních rukou a na dobrovolnost. Ta má však své meze. Zvláště v péči o vodácký dorost by bylo třeba vytvořit mládeži takové prostředí a zázemí, které je v sousedních zemích normou. Také péče o vodáckou tradici by měla být podporována – např. přes finanční podporu města Zruč se hradí část režijních nákladů Vodáckého muzea a náklady na akvizice hradí členové Spolku Vodáckého muzea z vlastních prostředků.

12. Záchranná opatření na eliminaci rizik zániku statku, existují-li tato rizika:

Záchranná opatření eliminující redukci nebo vymizení statku vycházejí z jednotlivých hrozeb, které jej ohrožují.

Klimatické hrozby

Opatření na odvrácení klimatických hrozeb lze rozlišit na přímá, kam spadá řešení celého spektra národohospodářských a ekologických problémů souvisejících se změnou klimatu, a opatření nepřímá, mající spíše podpůrnou funkci přímých opatření. Do této skupiny spadá legislativní, administrativní, mediální a osvětová podpora od centrální úrovně až po místní. České vodáctví nemůže mít primární vliv na řešení globálního problému změny klimatu ve formě přímých opatření, může však vzhledem ke své masovosti a tradici mít velmi podstatný vliv na způsob, kterým účastníci statku přispějí k potřebné změně životního stylu a postojů veřejnosti ve smyslu podpory opatření přímých. To znamená uznání statku jako partnera při řešení klimatické změny, respektování prostoru pro činnost statku např. při organizaci činnosti statku, účasti představitelů statku na relevantních odborných skupinách řešících klimatickou krizi a podporu ze strany institucí ovlivňujících realizaci statku (místní úřady, vodohospodářské podniky atd.).

Nevhodné úpravy vodních toků a administrativní překážky v jejich využití:

Zákazy splouvání řek tekoucí v chráněných územích bývají diskutabilní jak po věcné (odborné) stránce, tak i po stránce individuálního přístupu odpovědných orgánů. Opatřením řešícím tento problém je definování všech faktorů ohrožujících tok a jasné stanovení kritérií, za jakých podmínek a kým lze dotčené řeky splouvat. Součástí opatření je přizvání zástupců statku do jednání místně odpovědných ekologických organizací a úřadů.

Dalším opatřením chránícím statek je účast v rámci vodoprávních řízení u místně příslušných vodoprávních úřadů při povolání vodních staveb. Zde by se uplatňovaly požadavky na možnost překonat příčnou překážku přenesením nebo splutím či další požadavky na bezpečnost díla. V rámci své činnosti je nutná i spolupráce s Českou inspekcí životního prostředí, která může kontrolovat dodržování vodního zákona, obzvláště dodržování minimálních zůstatkových průtoků přes jezy. Suché úseky pod jezy dramaticky ovlivňují funkčnost statku.

Řeka nemá jen jednostranné využití (např. jen výroba energie nebo chov a lov ryb), a proto by se měly zohlednit všechny zájmy s ní spojené. Úřady by měly pohlížet na vodácké akce, které se konají jen za příznivých hydrologických podmínek v nádržích a jsou obvykle jednou do roka na pár hodin s účastí až několika tisíc vodáků, jako na akce splňující podmínku veřejného zájmu. Toto opatření zamezí časovým a jiným obstrukcím mařícím někdy realizaci akce statku jednotlivcem.

Jako další opatření nositel statku připraví metodiku pro organizátory vodáckých akcí, která zahrne základní legislativu dotýkající se statku a podá organizátorům akcí statku nezbytné informace a doporučení tak, aby jednání s orgány vyjadřující se k akcím měla předpoklady ke kladnému výsledku.

Zkreslené mediální pokrytí:

Opatřením na zmírnění této hrozby je přiznání statusu nemateriálního statku tradiční lidové kultury, který napomůže k sebedefinování statku i k jeho prezentaci navenek, aby nebyl spojován s často negativními projevy té části veřejnosti, která využívá prostředí řeky k nekontrolovanému chování a nemá se sdílením hodnot statku nic společného. Protože excesy obvykle začínajících vodáků jsou mediálně zajímavější, bývají médiu prezentovány jako charakteristický rys statku. Status statku poskytne platformu pro prezentování jeho tradice a hodnot a vážnost při komunikaci s okolím, m.j. usnadněním přístupu do seriózních mediálních pořadů a proniknutí do školského prostředí jako součást

vzdělávacího procesu (ve spojení s praktickou výukou k vytváření dobrého vztahu ke společenství při sportu a k přírodě).

Nositel statku zintenzivní spolupráci se spolkem Vodácké muzeum, z.s. Vodácké muzeum bude metodicky, akvizičně i mediálně podporovat a vytvoří tak stabilní základnu hmotné i nehmotné kultury statku otevřenou prezentaci statku veřejnosti i médiím. Speciálním opatření bude zřízení veřejně přístupné bibliografie tištěných pramenů vztahujících se ke statku (knihy, periodika, šedá literatura i rukopisné materiály např. z dokumentace expedic).

Nositel statku bude také upozorňovat na nebezpečí spojená s některými jezy, na kterých často dochází k nehodám i tonutím. Nebezpečné jezy jsou rizikové také pro další občany ČR, kteří se v jezu chtějí třeba koupat, a proto bude vyvíjet aktivity mediální i aktivity spojené v zabezpečování těchto jezů pro laickou nebo profesionální záchranu.

Ekonomické hrozby

Opatření na jejich eliminaci spočívá v zabezpečení finanční podpory míst, která jsou pro zachování statku nejdůležitější. V první řadě je to příspěvek státu (MŠMT), krajů a místních samospráv na činnost článků statku na nejnižší úrovni (oddílů), především těch, které pracují s mládeží, formou pravidelné dotace. Dále je to přidělování finančních grantů na významné vodácké akce určené pro veřejnost, na mimořádné náklady spojené s činností zvláště mládežnických oddílů, a na významné akce statku.

Další opatření provedou orgány spolku uspořádáním metodického semináře pro činovníky oddílů o fundraisingu, tedy získávání finančních prostředků od jiných poskytovatelů než státu. Statek funguje jako NNO a jako takový musí být pružný k získávání finančních prostředků na činnost ze všech prostředí, která se skýtají. Fundraising podporuje kreativitu, soudržnost členů statku a je schopen podpořit činnost a potřeby statku tam, kde dotace státu nebo místních orgánů schází a finanční možnosti jednotlivců nestačí. Je třeba říct, že pro potřeby účinného fundraisingu statku je jeho zapsání do Seznamu velice důležité.

13. Prameny, literatura a odkazy na dokumentační materiál, který není přímou přílohou tohoto listu:

Přehled vodácké literatury je dostupný na https://www.raft.cz/vodacka_knihovna.aspx

Níže uvádíme výběr jen menšího počtu knih:

Mgr. Tereza Jirásková, diplomová práce: Vodácký slang, 2013
<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/95943/>

Jan Krško, Jan Mareš, Jan Pohunek, Jan Randák, Jan Špringl: Český tramping v časech formování a rozmachu, Academia 2019

BÍLEK, F., PRAŽÁK, I., ŠIMÁČEK R. Mládí na řece. 1.vyd. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství ÚV ČSTV, 1962. 138 s. Knižnice mladého turisty č.6. ISBN neuvedeno.

Klíčová slova: vodní turistika, vodácká metodika, táboření, putovní tábor

RABENSEIFNER, František, Dobří lidé nerezivějí 1.vyd. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství ÚV ČSTV, 1962.

JAHODOVÁ, Jana: Vodácká abeceda, 1995 Praha: nakladatelství Dita

Vodácký zpěvník 1., 2014, Praha: nakladatelství Klika

Vodácký zpěvník 2., 2015, Praha: nakladatelství Klika

kol. lektorů Vodácké školy záchrany: Cena Adrenalinu, 2011, vydavatel Petr Ptáček

DAVÍDEK, Branislav. Metodik turistiky 9/83. Praha: Olympia. 65 s. ISBN neuvedeno.

Klíčová slova: klasifikace obtížnosti, kilometráže, evropské řeky.

Poznámka: Brožované. Kilometráže vybraných evropských řek, povšechné.

HÁJEK, S., HRUBÝ, M. Zájmové kroužky vodácké. Soubor programů, organizačních pokynů a metodických poznámek. Praha: Ústřední dům pionýrů a mládeže J Fučív Praze, 1984. 103 s.

Klíčová slova: zájmová činnost, vodáctví, vodácká metodika

Poznámka: Brožované, pro vnitřní potřebu vydavatele, zdarma.

HRUBÝ, Martin. Odznak odbornosti vodák. 1.vyd. Praha: Mladá fronta, 1981. 183 s. Edice Odznaky odbornosti.

Klíčová slova: vodácká metodika, první pomoc, táboření, vodní turistika

Poznámka: Brožované.

JÍRŮ, Eduard. Amatér a vodní turistika. 1.vyd. Praha: Nakladatelství fotografické literatury Jaroslav Spousta, 1949. 23 s. ISBN neuvedeno.

Klíčová slova: vodní turistika, fotografování, fotografické návody

Poznámka: Brožované, pro fotografy – amatéry. Vodácké fotografie.

KALIBERA, Josef. Vodní turistika. Praha: Nakladatelství Václav Petr, 1926. 111 s. Edice Radosti ze života. ISBN neuvedeno.

Klíčová slova: vodní turistika, dějiny vodáctví, vodácká metodika, táboření, tábornické hry, české řeky, slovenské řeky.

Poznámka: Brožované, poškozená vazba. Historicky cenná publikace.

PULEC, Z. Jedeme na vodu. Praha: Novinář, 1982. 39 s. ISBN neuvedeno.

Klíčová slova: vodní turistika, pojištění na vodu, vodácké metodiky

Poznámka: Brožované. Povšechný úvod zdarma vydaný pro Českou pojišťovnu.

ŘEPA, Jeronym. S pádlem na vodu. 1.vyd. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1959. 190 s. ISBN neuvedeno.

Klíčová slova: pramice, kanoe, kajak, vodácký výcvik, vodní turistika, táboření, české řeky, slovenské řeky, kilometráže

KARLÍK, Boža. Čtvrt století v čele vodáků. 1.vyd. Praha: Státní tělovýchovné nakladatelství, 1955. 176 s. ISBN neuvedeno.

Klíčová slova: Jan Brzák – Felix, česká kanoistika

Poznámka: Brožované s přebalem. Podrobný životopis J.Felixe-Brzáka a dějin kanoistiky od dvacátých do padesátých let 20. století

100 let kanoistiky v českých zemích. Praha: Nakladatelství Olympia, vydal Český svaz kanoistů, 2013. 416 s. ISBN neuvedeno.

Klíčová slova: kanoistika, vodní turistika, historie, dějiny vodáctví

Poznámka: Brožované, podrobné dějiny kanoistiky.

JANKA, Otto. Příběhy psané pádlem v řece. O závodníkovi, který se stal naším prvním skautem a o vodních skautech, kteří se stali závodníky. I vyd. Praha: nakladatelství

LEPREZ, 2000. 166 s. Knihy táborového ohně – svazek č.29. ISBN 80-86061-28-0.

Klíčová slova: vodní skauti, dějiny vodáctví

Poznámka: Vázané. Beletristické portréty významných sportovců – vodních skautů.

JELÍNEK, K.S. Vodní čtyrka. 1.vyd. Praha: Česká grafická unie a.s., 1947. 117 s. ISBN neuvedeno.

Klíčová slova: vodní turistika, tábornictví, pobyt v přírodě, Vltava, Lužnice, vodácký slovníček

Poznámka: Vázané. Román s přílohou o vodní turistice.

KOVÁŘ, Josef. Vodáci od sedmi stříbrných jezer. Praha, Nakladatelství I.L. Kober, 1941. 148 s.

30 let oddílu kanoistiky TJ Motorlet Praha, 1982, TJ Motorlet Praha

B. ZDŮVODNĚNÍ KANDIDATURY

Hlavní podmínky pro zapsání statku do Seznamu, jejichž splnění musí být popsáno pro každou z těchto podmínek zvlášť, jsou mimo jiné:

Statek je

- a) *dosud živý a má i v současnosti svou sociální a kulturní funkci a*
- b) *je součástí nemateriálního kulturního dědictví tak, jak je definováno v bodě 2 Metodického pokynu pro vedení Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky, vydaného odborem regionální a národnostní kultury Ministerstva kultury ČR Č.j. MK 70223 /2012 – ORNK, ve znění pozdějších předpisů a*
- c) *je vysoce autentický a*
- d) *je předáván z generace na generaci*
- e) *je unikátní z hlediska ojedinělosti svědectví, které statek nese, a to zejména z pohledu historie, etnologie, kulturní antropologie aj. příbuzných společenských věd, a to v rámci souboru jevů (viz taxonomické zařazení statku v oddíle A tohoto dokumentu), k němuž statek náleží, a*
- f) *je vysoce reprezentativní pro soubor jevů (viz taxonomické zařazení statku v oddíle A tohoto dokumentu), k nimž náleží, v rámci regionu, nebo v celém státě, pokud je tento soubor jevů rozšířen po celém jeho území.*

Dále statek:

- g) *je vysoce reprezentativní ve vztahu ke společenstvím nebo jiným nositelům statku, zejména z hlediska jejich historické, sociální a kulturní identity a*
- h) *je navržen k zápisu na Seznam na základě účasti společenství nebo jiných skupin, popřípadě dotčených osob nebo jiných nositelů daného statku a s jejich svobodným, předběžným a poučeným souhlasem, který musí být doložen.*

Hlavní podmínky pro zapsání statku do Seznamu, jejichž plnění musí být popsáno, jsou mimo jiné:

Statek je

- a) *dosud živý a má i v současnosti svou sociální a kulturní funkci*

Vodáctví je zájmová a sportovní činnost, která je rozšířena po celém území republiky. Vzhledem k nárokům, které klade na činnost, ale i osobnost, morálku a životní postoje vodáka je lze nazvat způsobem života. Vodáctví má dlouhou historii a jeho rozkvět v posledních letech mu při zachování jeho tradičních vlastností a hodnot prognózuje i zajímavou budoucnost. Vodácká morálka se stala příslovečnou. Vodácké výkony na exotických expedicích i ve výkonnostním sportu podněcují národní hrdost. Čeští mistři světa vycházejí od řek a vodáckých ohňů a zase se k nim se svými medailemi vracejí, protože jsou součástí české vodácké kultury a tradice. Z vodáka se stal člověk, který se dokáže postarat sám o sebe, je řekou otužený, vytrvalý, přímý, kamarádský. Bez těchto vlastností by v často tvrdých přírodních podmínkách nemohl v kolektivu obstát.

České vodáctví nikdy nebylo výsadou jednotlivců a dodnes není – na rozdíl od vodáctví v jiných zemích – individualistické a vázané na jednu sociální skupinu. Naopak od svých počátků bylo ovlivněno skautingem, sokolstvem a trampstvem, a tudíž otevřené pro

všechny sociální skupiny. Takové je české vodáctví především díky práci s mládeží v oddílech a jiných společenstvích i dnes. Mladí vodáci se ve šlépějích svých rodičů nebo vedoucích oddílů učí nejen vodáckým dovednostem, ale i být hrdí na vodáckou příslušnost a chovat se dle zásad vodácké morálky.

Vodácká tradice kvete především v oddílovém prostředí: vodácké obyčeje, hry, písně, rituály, dresy a odznaky, psané kodexy chování, kroniky, vodácké divadlo a maškarní plesy, vodácký jazyk a jeho slovníky, vodácká ústní tradice sdělovaná u ohňů – to vše tvoří nastavbu pouhého rekreačního a sportovního vyžití, to tvoří specifickou vodáckou kulturu, prostředkovanou atraktivností vodáckého prostředí a různými jinými cestami široké společnosti.

b) je součástí nehmotného kulturního dědictví tak, jak je definováno v bodě 2 tohoto Metodického pokynu

Nemateriálním statkem se dle definice rozumí zkušenosti, znalosti, dovednosti, které skupiny či společenství považují za součást svého nemateriálního dědictví. Projevují se v oblastech společenských zvyklostí, obřadů a slavností, vědomostí a zkušeností týkajících se přírody a v ústních tradicích a vyjádřeních. Kromě výše (bod a)) uvedených projevů vodácké tradice charakterizují vodácké nehmotné kulturní dědictví tři rysy, které vznikly v průběhu historie českého vodáctví. Je to vodácká morála, vodácká řeč (jazyk, slang) a vodácké umění. Jedná se tak o prvek moderní etnografie, který se v současné době výrazně rozvíjí.

Vodácká morálka je soubor osobních vlastností a sociálního chování jednotlivce vyplývající z této aktivity. Je to dáno tím, že vodácké prostředí bývá náročné na tělesnou i psychickou odolnost a soužití v něm by nebylo možné bez kvalitních vztahů s ostatními vodáky. Dalším faktorem je pozitivní prožitek na řece, který je vodákům společný a učí je vážit si přírodního prostředí i kamarádů, se kterými vodáci své zážitky prožívají.

Vodácká kultura postrádá formální centrální etický kodex, ústavu či zákoník. To ovšem neznamená, že není formulována. Mnohé vodácké oddíly a sdružení učí a vychovávají vodácký dorost podle pravidel a okruhů, jejichž obsah si musí každý mladý vodák osvojit a osvědčit jak složením zkoušky, tak v běžném životě ve společenství kamarádů. Jedná se např. o techniku jízdy, bezpečnostní zásady na řekách, jízda ve skupině, záchrana sebe nebo ostatních. Kromě specifických vodáckých dovedností bývá požadována znalost oddílové tradice, oddílových symbolů, pozdravů a hymny, a hlavně vodáckých zákonů, jimiž jsou pravdomluvnost, věrnost a oddanost, prospěšnost a pomoc jiným, přátelskost a zdvořilost, ochrana přírody a cenných lidských výtvorů. Osvědčení takového chování se děje ve skládání slibu (podobné skautskému), kdy vodák přísahá 1. sloužit nejvyšší pravdě a lásce věrně v každé době, 2. plnit povinnosti vlastní a zachovávat vodácké zákony, a 3. duší i tělem být hotov pomáhat bližnímu. Podobná výchova a rituály probíhají v mnoha dalších vodáckých centrech a její pravidla jsou zapsaná v interních oddílových dokumentech často dostupných na webových stránkách těchto společenství. U neorganizovaných vodáků převzaly roli některé vodácké cestovní kanceláře a lze konstatovat i snahu některých půjčoven lodí podporovat tradiční vodáctví.

Jako každý kulturní okruh si i vodáctví vytváří svůj jazyk, tedy slova a rčení s vodáckým obsahem buď v podobě novotvarů (bort, vracák) anebo obecně užívaných slov s pozměněným významem (háček, koňadra). Často se jedná o pozměněná slova z jiného jazyka (šlajsna, kajak). Typická rčení jako „hodit krysu“ nebo „dát řeku“ jsou výrazy

vyloženě slangové. Typické je, že vodácký jazyk (názvy, rčení, výrazy) je z pragmatického hlediska rozšířen po celé vodácké komunitě, je živý, spontánně sdílený a všem vodákům srozumitelný. Na internetu a ve vodácké literatuře je možno najít různé slovníky vodáckých výrazů. Existuje již dokonce diplomová práce věnovaná mluvě vodáků nazvaná Vodácký slang.

České vodáctví a jeho kultura nachází své místo i v umělecké tvorbě. Nejfrekventovanější je pochopitelně v literatuře, v této souvislosti v beletrii od vodáckých autorů. Vodáckou Biblií je kniha „Proč bychom se netopili“ od Zdeňka Šmída, což je zábavnou formou komplexně popsany fenomén českého vodáctví. Sbírku vodácké literatury kompletuje Vodácké muzeum. Muzeum je naprostým světovým unikátem a obsahuje interaktivní prohlídky historických, ale i nejmodernějších lodí a kajaků, model řeky s bezpečným a nebezpečným jezem, laminovací dílnu, vodáckou knihovnu s literaturou jak technicky zaměřenou, tak i beletrie. Kromě oficiálních spisovatelů se vodácké literatuře věnuje i mnoho amatérských pisatelů, kteří jsou navázáni na vodácké časopisy (Pádler) a webové stránky (www.raft.cz, www.horydoly.cz a další).

Vodáctví je tématem několika celovečerních filmů, zábavné i poznávací televizní tvorby a dalších umělců, kteří však většinou vodáky nebyli. Z vlastních vodáckých řad pochází interpreti folkové a country scény, například skupina Hop Trop, autoři písní Modlitba vodáka a Vodácká holka, které se staly neoficiálními hymnami českého vodáctví. Čistě vodáckých písní je nepřeberně, jsou vydávány ve zpěvnících i opisovány u ohňů a ve vlaku. A hlavně jsou zpívány.

c) je vysoce autentický

Vodáctví se nelze naučit, vodákem se člověk musí stát. Kromě dovedností totiž vodák musí osvědčit svou vnitřní kvalitu, která projde zkouškami („krizemi“) v situacích na řece. Příkladem a oporou je zde obvykle oddílový vedoucí, vzor, učitel, kamarád. Špatný vedoucí nevychová dobrého vodáka. Tradice českého vodáctví je tradicí dobrých příkladů, vedoucích, vzorů. Díky jim se i v těžkých obdobích našich dějin mezi vodáky nevyskytovali udavači, partajníci, konjunkturalisté. V náročných přírodních podmínkách rychle skončí každá hra na efekt, každá póza. Proto se také říká, že být vodák znamená pro okolí být zárukou.

Autentičnost českého vodáctví tkví v tom, že hodnoty, které dostalo před sto lety do vínku, jsou v něm stále přenášeny z generace na generaci a že jsou živé.

d) je unikátní z hlediska ojedinělosti svědectví, které statek nese, a to zejména z pohledu historie, etnologie, kulturní antropologie aj. sociálních věd apod.

nebo

e) je vysoce reprezentativní vzhledem k podobným statkům v regionu, nebo v celém státě, pokud jsou podobné statky rozšířeny po celém jeho území.

Praha vždy zaujímala hlavní postavení v rozvoji vodáctví v naší zemi. První loď, první závody, první kluby a oddíly, to vše bylo nejprve v Praze. Odtud se pak vodáctví šířilo do Středočeského kraje, protože byly splouvány řeky v okolí Prahy a následně do dalších krajů. Díky vysoké oblibě se stala Praha centrem vodácko-turistického dění v Evropě,

kteře přetřvává do dnešních dob. Naše vodácké firmy (např. Hiko, HG-Sport, Źelezný, Gumotex, Robfin, TNP ...), z nichž většina má své sídlo v Praze, jsou světoře proslulé a jejich výrobky najdete v mnoha státech. Už jen to, že náš malý stát se dokáže prosadit na vodáckém světořem trhu v komoditách od lodí až po vybavení, jasně ukazuje, že vodáctví má u nás dlouholetou tradici.

České vodáctví je ojedinele skřze „jednotu v mnohosti“. Nároky vodáctví na jedince od něj vyžadují samostatnost, která vede k originalitě: České vodáctví vylučuje uniformitu. A opravdu je v českém vodáctví hodně odlišných trendů (raftaři, paddleboardisté, seakajakáři, pramičkáři, openkanoisté ...), organizačních odlišností (vodácké oddíly, turistické oddíly mládeže, vodní skauti, spolky, církevní kluby, neformální sdružení...) i dalších rozdílů (přirodní, ekonomické, velké a malé, aktivní a pasivní...), a všichni se hlásí ke stejné tradici, ke stejným hodnotám, k zájmům českého vodáctví jako celku. Jistěže jsou různé problémy a pohledy na ně a průběžně se o nich vedou diskuze, zatím vždy vedly ke konsenzu, nikoliv k rozdělení, odchodu anebo k zášti. Což je v době globálních nejistot, politických bojů a rozdělení společnosti na nesmířitelné části zázrakem, který svědčí o tom, že existují tradice a hodnoty, které dokážou spojovat a užívat si společný svět.

Dále statek:

f) je vysoce reprezentativní ve vztahu ke společenství nebo jiným nositelům statku, zejména z hlediska jejich historické, sociální a kulturní identity;

České vodáctví je poměrně masivní fenomén pokrývající celou Českou republiku a mající na celém tomto území v podstatě shodnou podobu, která v reprezentaci tohoto fenoménu nemá konkurenci. Ostatní vodní sporty a jejich komunity jsou odlišné, což je dáno především závodním charakterem jejich činnosti. A i vodáctví na Slovensku je odlišné, což je dáno jak jiným společenským vývojem a historií, tak ekonomickými a přirodními podmínkami, menším rozšířením, a hlavně jistou krizí danou generační výměnou, kterou v současnosti zažívá. Vodáctví v jiných zemích je také odlišné, na což mají vliv jiné přirodní podmínky, sociální a kulturní tradice, dějiny a ekonomická situace. Pro české vodáctví je charakteristické jeho rozšíření ve společnosti i otevřenost vůči ostatním kulturám a světu, kolektivistické pojetí (oddíly), propojenost a komunikace mezi jednotlivými odvětvími vodáctví, tvoření, a hlavně sdílení tradic a hodnot, důraz na práci s mládeží, otevřenost vůči společnosti a vytváření nehmotných kulturních hodnot. Jako takové je české vodáctví významnou součástí světoře vodácké komunity.

h) je navržen k zápisu na Seznam na základě účasti společenství nebo jiných skupin, popřípadě dotčených osob nebo jiných nositelů daného statku a s jejich svobodným, předběžným a poučeným souhlasem, který musí být doložen.

Junák – český skaut, Kapitanát vodních skautů zastupující 64 300 registrovaných členů

Klub českých turistů, zastupující 31 418 registrovaných členů

Svaz vodáků ČR, z. s., zastupující 1 100 registrovaných členů

Asociace turistických oddílů mládeže ČR, zastupující 9 800 registrovaných členů

Český svaz kanoistů, z.s. zastupující 7 800 registrovaných členů

Čestné prohlášení navrhovatele:

Prohlašuji, že všechny údaje, které jsem výše uvedl jsou pravdivé a úplné a beru na vědomí, že uvedení údajů nepravdivých anebo neúplných je důvodem k vyřazení statku ze Seznamu.

Zavazuji se, že v případě zápisu statku do Seznamu jsem povinen Národnímu ústavu lidové kultury poskytnout veškerá nezbytná data a součinnost pro redokumentaci statku podle čl. 5 a že jejich neposkytnutí může být důvodem k označení statku za ohrožený podle čl. 12, případně za zaniklý podle čl.13.

Datum: 4.2.2020

Jméno a příjmení statutárního orgánu navrhovatele: Ing. Petr Ptáček

podpis:

Otisk razítka:

Souhlas se zveřejněním údajů

Navrhovatel souhlasí se zveřejněním nominační dokumentace

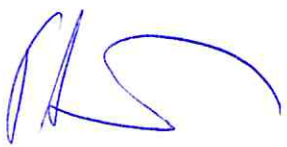
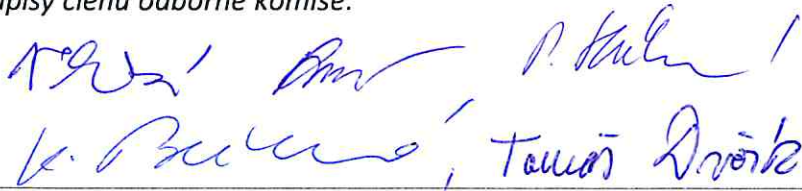
včetně osobních údajů

Datum: 4.2.2020

Podpis:

Otisk razítka:

C. SCHVALOVACÍ DOLOŽKA

Státek k zápisu do Seznamu navrhl:	
Jméno či název navrhovatele a datum předložení návrhu: Ing. Petr Ptáček, Asociace vodní turistiky a sportu z.s., 4.2.2020	
Podpis:	
Datum doručení návrhu Regionálnímu odbornému pracovišti pro péči o tradiční lidovou kulturu:	
Číslo jednací:	MUZ / 4088 / 2020
Pořadové číslo návrhu:	4 / 2018
Nominaci posoudila z odborného hlediska odborná komise ve složení:	
Instituce člena odborné komise	Jméno, příjmení
Muzeum hlavního města Prahy	Mgr. Dvořák Tomáš
Muzeum hlavního města Prahy	Mgr. Štátníková Pavla
Muzeum hlavního města Prahy	PhDr. Bečková Kateřina
Muzeum hlavního města Prahy	Mgr. Viktorínová Jana
OZV MHMP	Mgr. Fuxová Božena
Doporučení odborné komise k zápisu statku do seznamu:	
Doporučení odborné komise k zápisu statku do seznamu: komise doporučuje zápis do seznamu v poměru hlasů 4 : 1 (zdržel se klasování)	
Podpisy členů odborné komise: 14. 9. 2020	
Souhlas hlavního města Prahy – Magistrátu hlavního města Prahy (OZV MHMP) se zápisem:	
Datum souhlasu hlavního města Prahy – Magistrátu hlavního města Prahy (OZV MHMP) se zápisem statku do Seznamu:	

Datum souhlasu hlavního města Prahy – Magistrátu hlavního města Prahy (OZV MHMP) se zápisem statku do Seznamu: 1. 12. 2020

Číslo jednací:

Odpovědná osoba: MgA. Jiří Sulženko, Ph.D.

Podpis odpovědné osoby:

Souhlasem hlavního města Prahy – Magistrátu hlavního města Prahy – OZV MHMP je návrhový list považován za list evidenční.

Datum zápisu statku do Seznamu:

1. 12. 2020

Pořadové číslo statku v Seznamu:

4/2020

D. REDOKUMENTACE STATKU

Údaje o periodické redokumentaci statku:

Datum:

Nález:

Návrh nápravných opatření:

Datum:

Nález:

Návrh nápravných opatření:

Datum:

Nález:

Návrh nápravných opatření:

Doporučení odborné komise s označením statku za ohrožený:

Datum posledního šetření (redokumentace) statku:

Nález:

Návrh nápravných opatření a datum nejbližší kontroly statku:

Datum a podpis členů odborné komise:

Datum označení statku v Seznamu za ohrožený:

Doporučení odborné komise k výmazu označení statku za ohrožený:

Datum posledního šetření (redokumentace) statku:

Nález:

Návrh dalších nápravných opatření, bude-li jich třeba:

Datum a podpis členů odborné komise:

Datum výmazu označení statku v Seznamu za ohrožený:

Doporučení odborné komise k označení statku za zaniklý:

Datum posledního šetření:

Nález:

Datum a podpis členů odborné komise:

Souhlas hlavního města Prahy – Magistrátu hlavního města Prahy – OZV MHMP
s označením statku za zaniklý:

Číslo jednací:

Datum:

Podpis odpovědné osoby:

Datum označení statku v Seznamu za zaniklý:

E. ZMĚNA NOSITELE/NOSITELŮ STATKU

Změna nositele statku:

a) je-li jím fyzická osoba:

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Adresa trvalého pobytu:

Korespondenční adresa:

Telefon:

E-mail:

Souhlas nového nositele/nových nositelů statku se zpracováním osobních, příp. citlivých
údajů o nositeli statku:

Nositel statku ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

a) dává souhlas hlavnímu městu Praze – Magistrátu hlavního města Prahy a Muzeu hlavního města Prahy jako správcům a zpracovatelům dat se zpracováním osobních údajů, příp. citlivých údajů, pro potřeby zpracování a posouzení nominace, případné vedení údajů v evidenci kulturních statků zařazených do Seznamu a s využitím těchto dat pro potřeby dokumentace a redokumentace statku,

b) dává souhlas hlavnímu městu Praze – Magistrátu hlavního města Prahy a Muzeu hlavního města Prahy jako správcům a zpracovatelům dat se zveřejněním jména a příjmení při prezentaci tohoto statku v souvislosti se Seznamem.

Datum a podpis:

b) je-li jím právnická osoba:

Jméno/název:

Sídlo (adresa):

Identifikační číslo:

Statutární orgán:

Kontaktní telefon:

Kontaktní e-mail:

Souhlas nového nositele/nových nositelů statku s periodickou redokumentací:

Nositel/nositelé statku souhlasí s periodickou redokumentací statku prováděnou Muzeem hlavního města Prahy zpravidla jednou za pět let. Svým podpisem se zavazuje/zavazují, že pokud dojde k jakýmkoliv změnám v identifikačních údajích uvedených v bodě 5, neprodleně tuto skutečnost ohlásí Magistrátu hlavního města Prahy a Muzeu hlavního města Prahy.

Datum a podpis:

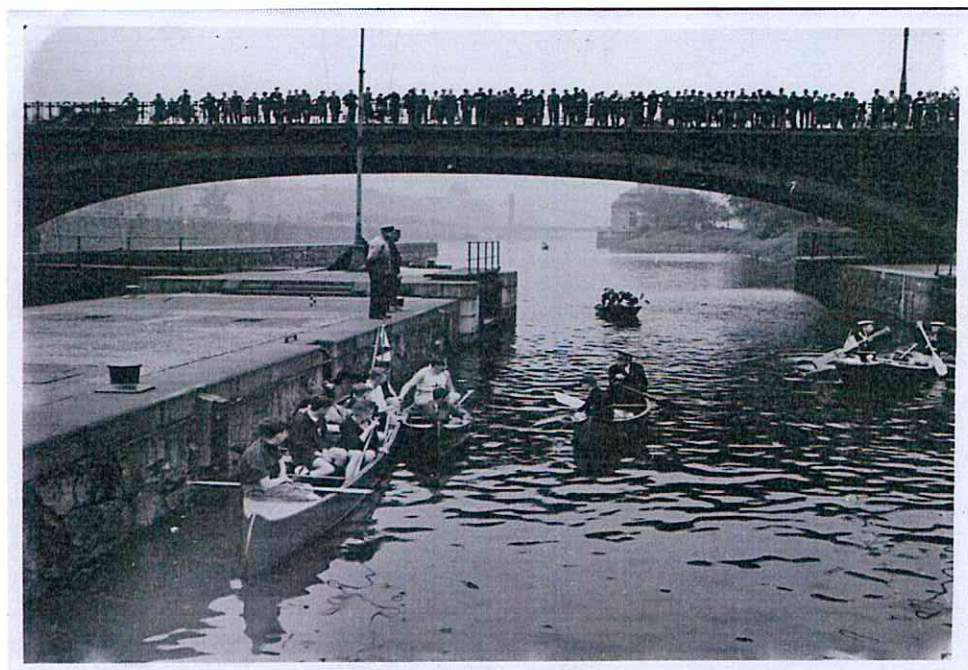
Příloha č. 1 – dokumentace statku: podrobný popis, audiovizuální dokumentace apod. včetně udělení souhlasu se zveřejněním takovýchto textových nebo audiovizuálních materiálů (prohlášení o vlastnictví licence).

Praha vždy představovala centrum vodáckého života v naší zemi, jak jsme se již zmiňovali. Vznikaly zde první kluby, první závody, první lodě, první vodácké firmy, první vodácké umělé kanály. V současnosti je v Praze registrováno nejvíce vodáckých klubů a oddílů z celé republiky, mají zde svá sídla nositelé statků – vodácké a turistické svazy, vodácké firmy. Praha tak byla kolébkou vodáctví nejen v minulosti, ale zůstává i v současnosti. Podrobný popis je uveden v jednotlivých kapitolách výše. K fotografiím mají nositelé statku autorská práva.

Tradiční vodácké akce v Praze

Přes tři jezy

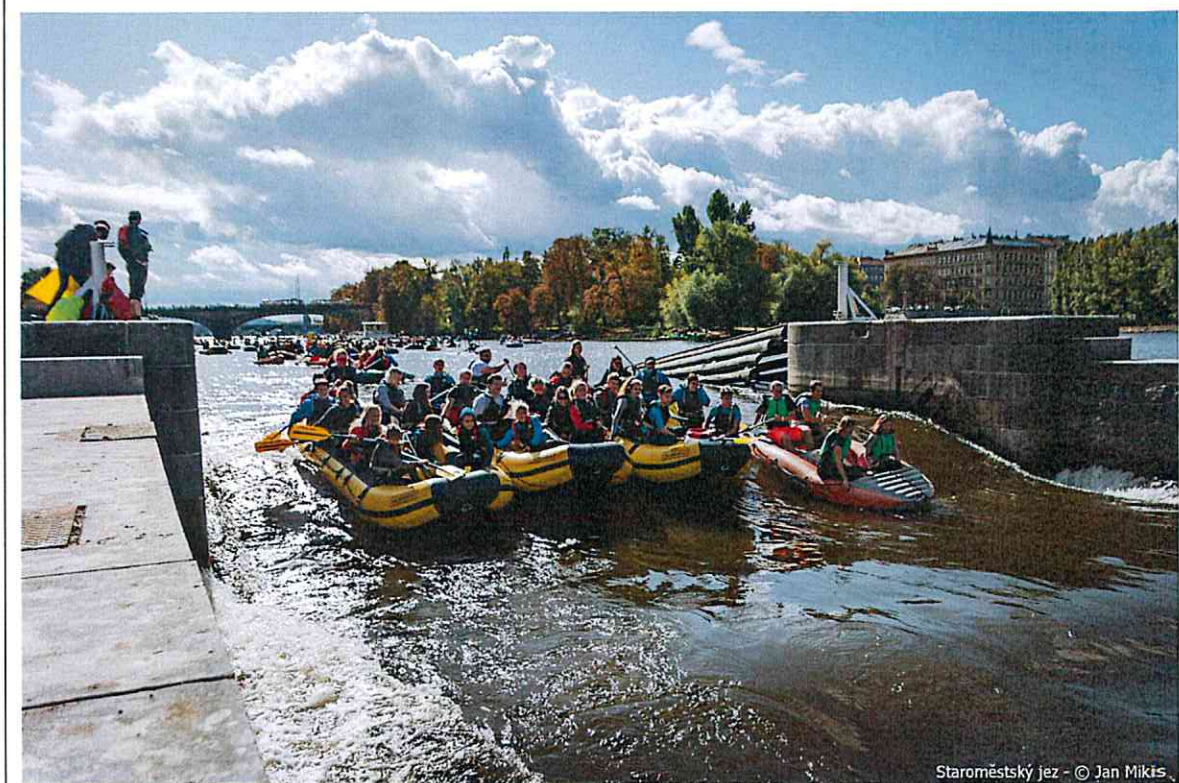
Od roku 1939 pořádají Skauti tento závod pro vodáckou veřejnost i pro neregistrované členy. Jedná se o volné splutí Vltavy na kánoích, raftech, pramicích, paddlerboardech či jiných plavidlech. Trasa vede přes Šítkovský, Staroměstský a Helmovský jez v centru Prahy. Akce se tradičně koná na svátek sv. Václava 28. září.

Závod přes 3 jezy v roce 1939 – archiv Junák – český skaut

Náplaví Prahou – přes tři jezy 2018, © Robinson

Staroměstský jez - © Jan Mikš

Rio Botičo

Velmi populární splutí pražského potoka Botič jednou za rok na podzim. Pořádá ho TJ Kotva Braník od 70. let 20. století, kdy proběhly první ročníky. Horní polovina toku je přírodní, druhá polovina až do Podskalí na Vltavě je plně regulovaná. Hlavními překážkami je několik stupňů s velkými vodními válci a také několik dlouhých tunelů, kterými Botič protéká.

Grande Rokytka

Grande Rokytka, dříve známá jako Splutí Rokytky pořádal junácký oddíl Vatra Praha od roku 1993. Po roce 2005 se stal pořadatelem Míla Pražák se svou půjčovnou Dronte. Účast na splutí Rokytky bývala do sta účastníků, na Grande Rokytka pak až pět set vodáků. Během posledních let se některé ročníky nekonaly z důvodů stavebních prací, kdy bývalé betonové koryto bylo zlikvidováno a rekultivací se řeka vrátila do své původní podoby. A tak říčka byla obohacena o překrásné meandry. Vodáci plují od hráze Kyjského rybníka až do Vltavy přes střed hlavního města. Od svého vzniku se vodáci mohli účastnit více jak dvaceti ročníků.

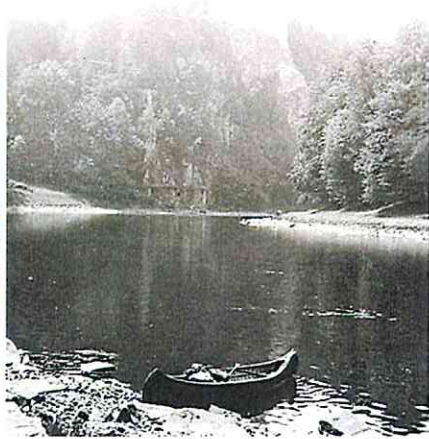
Historické fotografie

Od maňáska ke kánoi se propádlaval Josef Rössler-Ořovský a jako první importoval vodáctví do Čech

Rodinná alba Eckhardtovi – Dolní Kralovice – Praha z roku 1933

Vltava z roku 1929

JDA 0 21 - 1939

ZÁVODY NAŠICH VODÁKŮ

7. května bylo na řece v Týnci nad Sázavou velmi živo již od rána, protože v jedenácti hodin měli být odstartováni účastníci závodu na trati, měřící dvacet kilometrů, do Libčice (obr. 2). Závod nebyl nikterak snadný; účastníci projížděli několika kontrolami, postup byl leckde zvláště ztížen, jako na příklad povinným přeházením lodi přes jez v Krhanicích (obr. 3), závodníci se musili zapisovat do kontrolních knih (obr. 4), než se konečně dostali k cíli. Obrázek 5. ukazuje vltěze závodu (zleva): Čapek, Vyhnaň, Kodat, Karlíková, Karlík. S nimi je kapitán Svazu hanoistů Teklý.

Z týdeníku JAS ze dne 19.května 1939, archiv Kotva Braník

Makoniškováno : 9. 236 km .

1931

1.) Axamit = 700 km ,

2.) Broněk Jindř. = 676 km .

109 členů najato celkem 98.404 km .

přes 2.000 km :

1.) Křeček	3457
2.) Formánek	3122
3.) Teklý Ing.	3000
4.) Proka	2851
5.) Adámek	2692
6.) Ing. Hněvkovský (Kai-ka)	2160
7.) Červený	2125
8.) Votruba Zd.	2101
9.) Střínek	2060
10.) Houtová	2045
11.) Broněk	2027
12.) Horáček	2014
13.) Axamit	2011
14.) Kodat	2009

33.574 km

7 členů přes 1.500 km :

15.) Ghrn Alois	1826
16.) Dr. Kádner	1767
17.) Masopustová	1764
18.) Hněvkovský Fr. (ANUJ)	1600
19.) Vitánek Jan	1567
20.) Neuhold	1515
21.) Dr. Hrdlička	1512

11.551 km

23 členů přes 1.000 km :

22.) Dr. Šebek	1517
23.) Novák Václav	1390
24.) Kobilic	1361
25.) Radimský	1314
26.) Glogar	1202
27.) Hely Václav	1199
28.) Matějka	1193
29.) Chmelová Vlasta	1183
30.) Hloucha	1118
31.) Dr. Valtar	1114
32.) Sedbal	1110
33.) Táta P A C H	1103
34.) Ing. Kalouš V.	1092
35.) Nebednář	1074
36.) Kurka	1072
37.) Dr. Berl	1063
38.) Hainz	1033
39.) Michal	1030
40.) Jiskra	1020
41.) Kraif	1016
42.) Ing. Kamberák	1013
43.) Bejvan Jar.	1011
44.) Jaráček Jar.	1003

25.737 km

Součet :

prvých 14 členů 33.574 km .

dalších 7 členů 11.551 km ,

celkem 23 členů 25.737 km ,

celkem 55 členů 37.842 km ,

109 členů = celkem 98.404 km .

Seznam splutých km členy Kotva Braník v roce 1931, archiv Kotva Braník

Oprava lodí v Kotva Braník, archiv Kotva Braník

Vodácká lidová tvořivost - Křižník František Palacký v národních barvách

Jaroslavičce

Ule, loce silšar' uvereni.
dale by se i co, se s ole-
nari. A I nedbalou.

Ule, loce silšar' KIK, dale by se Fict
& sruhem. A se sřete'noii neodvěrou.
Sngd ma noat, se se to šloicno nedo-
vėde chovat. Proč tae fve?

KIKOVA
PRVNÍ
ŠLATSNA

Pražský oddíl Dvojka v roce 1969 na vodáckém táboru, archiv Junák - český skaut

Hledání ztraceného času (K.Čáslavský) – Vltava v obrazech:

- 10. Divoká voda pod Lipnem – slalomka, Loučovice 1957, Sv.Prokop a Loučovická kaskáda 1993
- 20. Šlajsna jezu v Č.Vrbném, přetahování mělčin pod jezem
- 29. Podolsko – Honsův mlýn a vorová propust. Průjezdy vodáků, papírová loď V.Sedláčka – výroba a testování, poslední závod ve vodním slalomu (1960) před napuštěním Orlíku (K1, C2, C1, C2mix)
- 31. Slavné vodácké maratóny České Budějovice – Praha, ročníky 1950, 1951, 1957. Celkem se jel sedmadvacetkrát.
- 34. Několik plaveb romantickými i obávanými Červenskými proudy, jak je natočili filmoví amatéři P. Reis, Vl. Kubík, K. Trázník a T. Šaur v letech 1938-1957
- 47. Vodácké maratóny z Českých Budějovic do Prahy z let 1949, 1958 a 1959 (poslední ročník)
- 55. Bučilské proudy (ke konci pořadu)
- 57. Sejcký ostrov zvaný Tajemňák (tábořiště vodáků) a splouvání dolního úseku Mastníku
- 60. Plavba vodáků obtokovým tunelem při stavbě Slapské přehrady (až na konci pořadu)
- 61. Svatojánské proudy – kompletní průvodce - 8km Vltavy se šesti prudkými zákrutami, s divokými peřejemi, strmými skalami a také několika velkými balvany, které zasahovaly hluboko do řečiště (Kubíček, Vlci, Olšovec...). A také trampské osady – Ztracenka (Lost hope), Dvacátá míle, Yukon, Albatros, Cariboo, ...
- 62. Svatojánské proudy – jejich první záběry už z r. 1912 a navíc včetně vodáků na kanoích a jejich tábořiště – možná vůbec první filmové záběry kanoe v českých zemích, další krásné záběry z 1919 (výletní loď) a 1923 (vor), zamrzlé Svatojánské proudy v zimě 1938
- 63. Sestavení skládacího kajaku, Sejcký ostrov zvaný Tajemňák (tábořiště vodáků), plavba z Tajemňáku přes Svatojánské proudy, proplouvání rozestavěnou Štěchovickou přehradou
- 64. Svatojánské proudy v grotesce, víkend na ostrově Olšovec + koníčkování, vše z produkce H.N.O. (Hejduk Nedbal a Ostatní)
- 65. Svatojánské proudy – nevodácké záběry z Hořejšího a Dolejšího slapu
- 66. Svatojánské proudy z r.1942 (rok před zatopením) - koníčkování, osada Lost hope (Ztracenka), stand-up-paddling, sestavování skládacího kajaku, sjíždění Sv. proudů
- 70. Upuštěné přehrady Štěchovice (-6,5m) a Vrané (-3m) v r. 1999 – prohlídka zatopených úseků řeky vč. Svatojánských proudů

Hledání ztraceného času (K.Čáslavský) – Pádlem i kamerou

- záběry českých řek (1937-1939) z produkce H.N.O. – Hejduk – Nedbal a ostatní

- 1. Dračice, Stará řeka, Černovický potok, Židova strouha
- 2. Volyňka, Skalice, Lomnice, Ohře
- 3. Blanice (Vlašimská), Kocába, Mastník
- Hledání ztraceného času (K.Čáslavský) – Slunce, voda, vzduch - fotky a historické záběry ze sjíždění Lužnice pod Tábořem

Výběr některých klubů a spolků v Praze se zaměřením na vodní turistiku

Putumayo-klub (nejen)vodních sportů (Klub)

klub vodní turistiky pro nácileté. vodní turistika a další doplňkové aktivity

Klub Extrémních jezdců na klidných vodách (Klub)

klub kajakářů a seakajakářů

VTO Bobři Praha (Oddíl)

Jsme oddíl mládeže se zaměřením na vodní i pěší turistiku, v zimě jezdíme lyžovat. Schůzky jsou každé úterý, jednou měsíčně jezdíme na výlet a pořádáme v zimě lyžařský a v létě putovní tábor.

TOM SK Zlíchov (Oddíl)

Dětský oddíl kanoistického klubu SK Zlíchov zabývající se vodní turistikou, pěšími výlety a tábory. Střední schůzky v loděnici spojené s tréninkem na Vltavě, hraním her apod.

CKO HARFA

Máme rádi vodu.Ve všech jejich skupenstvích. Sledujte www.kajaky.cz Eskymování v Praze a v Havířově. Eskymování v centru Prahy. Počet míst omezen. Každé úterý a čtrtek. Přesné termíny na www.kajaky.cz

Bohemians Praha – Turistický oddíl mládeže (Oddíl)

Dětský a dorostenecký oddíl zaměřený na vodácké aktivity (turistika, divoká voda, eskymování, plavání, vodní záchrana), lyžování, pěší, vysokohorskou turistiku, cykloturistiku, horolezení. Letní stanové i putovní tábory. Spoluorganizátor ČPV Hamerský potok.

Suchá noha (Klub)

Jako vodácko-turistický klub pořádáme 3 turnusy letních vodáckých táborů, v zimě pořádáme lyžařské kurzy

VSM MFF UK Praha (Oddíl)

Eskymování na bazéně, divoká voda (vodácké kanály), doplňkově rychlostní kajaky i veslování.

Klub Larse Heletága (Klub)

Klub Larse Heletaga je živý a stále roste. Výkonnostní úroveň členů je různá od pohodových Sázavářů po nejkрутější WWV jezdiče, takže si určitě najde kámoše každý. Jezdíme pádlovat po celém světě – od Čech, přes Alpy po Ameriku nebo Nepál.

KSK Praha (Klub)

Sporty: sjezdové lyžování, kajaky, kanoe, dětské tábory, kulturní aktivity pro mládež

LVO-lyžařsko-vodácký DDM Prahy 2

Lyžařsko-vodácký oddíl pracuje již mnoho let při DDM Prahy 2. Oddíl navštěvují děti do 6 let a mládež. V zimě se věnuje vodácké teorii, fyzické přípravě v tělocvičně a pravidelným lyžařským víkendům, od jara pak probíhají schůzky v loděnici na Vlatavě a

RK STAN z.s. (Spolek)

organizace raftových závodů a akcí pro všechny vodáky na Trnávce, výjezdy na raftové akce do Evropy a do světa, v zimě florbal, volejbal a jiné aktivity

OVT TJ Bohemians (Klub)

jezdíme na vodu autobusem, jezdíme seriál ČPV, pořádáme bazény na eskymáky, jezdíme na hory, v loděnici chodíme do tělocvičny, jezdíme na hory a máme taky oddíl mládeže TOM . Jsme pořadatelé závodu ČPV Hamerský potok

KK Slavia Praha z.s. (Spolek)

Divoká voda i vodní turistika, v Čechách i v zahraničí, v zimě lyže, ale hlavně skupina lidí, která hledá další lidi, co jim voda není cizí.

Dětská vodácká skupina ŠÁN (Oddíl)

Jsme vodáci, akci u nás najde turista i kajakář hledající něco divočejšího. S dětmi pádlujeme na devítikanoích, deblovkách a kajacích. Když není voda vezmeme kolo, běžkujeme nebo eskymujeme v bazénu. Schůzky se konají jednou týdně po celý školní

rok.

Oddíl Vodáci (Oddíl)

Jsme dětský turistický oddíl Vodáci, který byl založen roku 1982. V průběhu celého roku přijímáme děti bez rozdílu pohlaví ve věku od 6 do 12 let. Snažíme se u dětí rozvíjet zájem o přírodu. Poznáváme spoustu nových míst, učíme je základní dovednosti.

OVT Kotva Braník (Oddíl)

vodácký oddíl širokou působností od divoké vody, přest pohodovou turistiku až k seakajakům – aktivní členové vítání!

WW8 expedition group o.s. (Spolek)

Vodácko-turistický oddíl VYDRY (Oddíl)

Dětský vodácký oddíl pro děti od 8 let. Pravidelně se scházíme 1x týdně v klubovně v loděnici, jednou měsíčně jezdíme na výpravy do přírody, na vodu atp. Pořádáme tábory (v létě vodácký putovní, v zimě lyžujeme) a jiné akce pro děti (i pro nečleny oddílu)

SK Zlíchov Praha (Oddíl)

Sportovní klub SK Zlíchov nemá stanovami svoji sportovní činnost nijak ohraničenu. Přesto však jsme především vodáckým klubem a většina dění v klubu se točí okolo vody.

Loděnice ČVUT (Spolek)

Volné sdružení osob (hlavně studentů), které si jako předmět tělesná výchova zapsali kanoistiku.

8.VOS (Oddíl)

scházíme se v podvečerních hodinách každé úterý v klubovně na dopravním hřišti u obory Hvězda v Praze 6, výpravy pořádáme v letních měsících na české řeky, v zimě jsou výpravy různé, na začátku prázdnin oddíl pořádá putovní tábor

Pterodactylus (Oddíl)

Na vodácké výpravy vyráží oddíl zpravidla 2x ročně. Schází se každé úterý od 16:00 na pravidelných schůzkách ve staré vodárenské věži. Kromě řek vyráží každý měsíc na víkendové výpravy pěšky, na kolech, na lyžích. Pořádá svoje tábory. Oddíl patří do ČSOP

Brontosaurus Praha 7 (Spolek)

Vodácké výpravy, ochranná činnost v lokalitě Praha 7 - Trója, kursy ekologické výchovy

a pedagogiky volného času

Vodácké tábory RAK (Klub)

Pořádáme letní vodácké tábory pro děti ve věku od 9 do 16 let. Hlavní náplní je splutí řeky Vltavy z Vyššího Brodu do Českých Budějovic. Kromě toho čeká děti spousta her a táboření v přírodě. Tábor je vhodný i pro děti bez vodáckých zkušeností.

VTO Mořský Vlk & Tygři Praha (Oddíl)

Oddíl mládeže se zaměřením na turistiku a divokou vodu, airsoft a mnoho dalšího. Schůzky každý čtvrtek + víkendové akce, plavání, eskymování atd.

Vodácký oddíl Vydry (Oddíl)

Jsme vodácký oddíl pro všechny, kteří se nebojí dobrodružství na vodě i na souši a scházíme se každou středu na Libeňském ostrově. Pokud ti je mezi 8 a 13 roky, přijď se podívat na některou z našich schůzek a zjistíš, jestli by tě to bavilo.

VTO Kormoráni (Oddíl)

Oddíl mládeže (8-15 let) se zaměřením na turistiku, vodní i pěší. Schůzky každé pondělí, víkendové akce, zimní lyžařský a letní putovní tábor.

Zlatá kotva (Spolek)

Vodácký turistický oddíl pro děti od 8 let. V létě voda, kola, výlety, vodácký tábor, v zimě lyže, hry, dobrá parta.

Potápka (Spolek)

Uzavřené sdružení přátel.

Příloha č. 2 – mapa, do níž je zakresleno místo či oblast, kde se statek vyskytuje.

Praha

Příloha č. 3 - svobodný, předem daný a poučený souhlas nositelů statku se zápisem

Praha
3. února 2020

Junák – český skaut, z. s., IČ 00 409 430, sídlem Senovážné nám. 977/24, 110 00 Praha 1,
jako dotčená organizace,

ntakt

Junák – český skaut, z. s.
Senovážné nám. 24
110 00 Praha 1

souhlasí se zápisem statku České vodáctví na seznam nemateriálních statků tradiční
lidové kultury v rámci krajského seznamu.

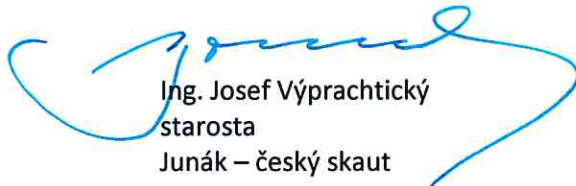
kancelar@skaut.cz
www.skaut.cz

3. února 2020

IČO
00409430

Datová schránka
5bhq6tb

Bankovní spojení
Fio banka, a.s.
2100437022/2010

Ing. Josef Výprachtický
starosta
Junák – český skaut

Strana
1/1

Svaz vodáků České republiky z.s.

V Praze dne 28. ledna 2020

Svaz vodáků České republiky, z.s., se sídlem U pergamenky 3, 170 00 Praha 7, IČ 00539155, jako dotčená organizace souhlasí se zápisem statku České vodáctví na seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury v rámci krajského seznamu

Libor Polák
Předseda SVOČR

V Roztokách
28. ledna 2020

Národní ústav lidové kultury
Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR
Zámek 672
696 62 Strážnice

Asociace turistických oddílů mládeže ČR, jako dotčená organizace, souhlasí se zápisem statku
České vodáctví na seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury v rámci
krajského seznamu.

V Roztokách 28. ledna 2020

Mgr. Tomáš Novotný
Předseda Asociace turistických oddílů mládeže ČR

Asociace TOM,
Palackého 325, 252 63 Roztoky u Prahy
E-mail: ustredi@a-tom.cz
Tel.: +420 220 910 460
IČ: 44223846

Český svaz kanoistů z.s., jako dotčená organizace, souhlasí se zápisem statku České vodáctví na seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury v rámci krajského seznamu.

Mgr. Jan Boňáč
Předseda ČSK

V Praze 7.2.2020

ČESKÝ SVAZ KANOISTŮ Z.S.

A Zátokova 100/2, 169 00 Praha 6 - Břevnov, **E** canoe@cuscz.cz, **W** www.kanoe.cz

Rychlostní kanoistika + vodní turistika, T/F +420 242 429 252, **E** mokry@cuscz.cz, pavelkova@cuscz.cz

Slalom a sjezd na divoké vodě, T/F +420 242 429 254, +420 242 429 245, **E** eichler@cuscz.cz

Svaz je zapsaný ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze,
oddíl L, vložka 244, IČO: 00537730, DIČ: CZ00537730

KLUB ČESKÝCH TURISTŮ

Revoluční 1056/8a, PO box 37, 110 05 Praha 1

spolek, reg. ve spolkovém rejstříku Městského soudu v Praze, sp. zn. L 1293

tel.: 251 610 181 • e-mail: kct@kct.cz • <http://www.kct.cz>

datová schránka **na3ehee**

Č. j. 0032 / 2020 – Nov

V Praze dne 10. 2. 2020

Magistrát hlavního města Prahy

Mariánské nám. 2/2

110 00 Praha 1

Zápis Českého vodáctví na seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury

Klub českých turistů, jako dotčená organizace, souhlasí se zápisem statku České vodáctví na seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury v rámci krajského seznamu.

S pozdravem

Mgr. Vratislav Chvátal

předseda KČT

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
Zastupitelstvo hlavního města Prahy

PID

Výbor pro kulturu, výstavnictví, cestovní
ruch a zahraniční vztahy ZHMP

ZÁPIS z 19. jednání

Výboru pro kulturu, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy ZHMP
konaného dne 7. 10. 2020 ve 12:00 hod.

Zasedací místnost Nová Rada, 1. patro, Nová radnice, Mariánské nám. 2; Praha 1

Přítomni: Jan Wolf; Mgr. Martin Benda; Martin Arden; Ing. Lubomír Brož; Bc. Aneta Heidlová; JUDr. Jaroslava Janderová; Jan Lacina; Milan Marušík; MgA. Kamila Matějková; Mgr. Marcela Straková; Bc. Michal Krutský

Omluveni: doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc.; MUDr. Zdeněk Hřib, primátor hl. m. Prahy

Nepřítomni:

Hosté: Mgr. František Cipro, předseda představenstva Prague City Tourism a. s.; Mgr. Bohuslava Fuxová, KUC MHMP; Mgr. Daniel Hrbek, Ph.D., ředitel Švandova divadla; PhDr. Jana Hudcová, vedoucí oddělení cestovního ruchu MHMP; MgA. Eva Kejrtová Měřičková, ředitelka Dejvického divadla, Asociace divadel ČR; Mgr. Zuzana Manová, Iniciativa průvodců; Zuzana Navrátilová, vedoucí oddělení kultury MHMP; Ing. Jan Petr, ředitel PRM MHMP; Ing. Daniel Sobotka, ředitel Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK; MgA. Jiří Sulženko, Ph.D., ředitel KUC MHMP; doc. Mgr. Petr Štědroň, Ph.D., ředitel Divadla Na zábradlí; MgA. Hana Třeštíková, radní HMP; Ing. Pavla Vintišková, KUC MHMP

Jednání řídil: Jan Wolf, předseda Výboru pro kulturu, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy ZHMP

Schválený program:

Bod	Věc
1.	Úvod
2.	Hlasování o veřejném či neveřejném průběhu jednání Výboru
3.	Schválení programu
4.	Schválení zápisu z 2. 9. 2020
5.	Volba ověřovatele
6.	Návrh termínů jednání Výboru pro kulturu, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy ZHMP v 1. pololetí 2021
7.	Individuální účelové dotace v oblasti kultury v roce 2020
8.	Představení softwaru pro správu grantů
9.	Nominace do Krajského seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury hl. m. Prahy za rok 2020
10.	Projednání problematiky státní podpory (zejména ministerstva kultury ČR) pro oblast kultury a cestovního ruchu v Praze
11.	Projednání problematiky dopadu koronavirové krize na oblast (zejména) živé kultury
12.	Projednání problematiky dopadu koronavirové krize na oblast cestovního ruchu
13.	Různé

K jednotlivým bodům programu:

1. Úvod

Jednání řídil Jan Wolf, předseda Výboru pro kulturu, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy ZHMP a seznámil účastníky s programem jednání.

2. Hlasování o veřejném či neveřejném průběhu jednání Výboru

Předseda Jan Wolf navrhl, vzhledem k aktuální epidemiologické situaci, aby jednání Výboru bylo neveřejné a vyzval k diskusi a hlasování. Do diskuze se nikdo nepřihlásil. Jednání probíhalo částečně distančně.

Hlasování o neveřejném průběhu jednání Výboru:

PRO: 8 PROTI: 0 ZDRŽELO SE: 1 **SCHVÁLENO**

3. Schválení programu

Jan Wolf představil program a dotázal se, zda má někdo připomínky k navrženému programu. Jan Wolf oznámil, že obdržel dopis od Asociace divadel ČR s podpisy ředitelů pražských divadelních příspěvkových organizací – Švandovo divadlo, Divadlo pod Palmovkou, Městská divadla pražská, Divadlo v Dlouhé, Divadlo Na zábradlí a Divadlo na Vinohradech a také Asociace divadel ČR, zastoupenou ředitelkou Dejvického divadla MgA. Evou Kejkrtovou Měřičkovou. Dopis byl směřován k projednání na Výboru a zároveň i paní radní Třeštíkové. Jan Wolf navrhl sloučit rozpravu u bodů 10 a 11, dále navrhl projednat v bodě 13 (Různé) problematiku rekonstrukce a budoucího využití Clam-Gallasova paláce. Martin Arden uvedl, že se na něj obrátili zástupci průvodců, zda by mohli být on-line účastní jednání k problematice cestovního ruchu a zařadil by toto jako poslední bod. Jan Wolf uvedl, že jako pevný bod bude toto zařazeno na příštím jednání Výboru. Jan Lacina upozornil, že se zdržel hlasování o neveřejném průběhu jednání. Radní Hana Třeštíková informovala členy Výboru, že ke sloučeným bodům 10 a 11 a k bodu 12 pozvala na Výbor náměstkyně primátora Pavla Vyhnánka, ve věci rozpočtu a finančních opatření. Martin Benda navrhl, že pokud jsou Martin Arden a zástupci průvodců domluveni a připraveni, mělo by jim být umožněno zúčastnit se diskuze v rozpravě, přičemž návrh si osvojil Martin Arden.

Hlasování o návrhu Martina Ardena zařadit do rozpravy v bodě 12 diskusi se zástupcem Asociace průvodců ČR:

PRO: 8 PROTI: 0 ZDRŽELO SE: 2 **SCHVÁLENO**

Jan Wolf upozornil, že na daný bod bude dnes méně prostoru, než-li by tomu bylo na příštím zasedání Výboru.

Hlasování o návrhu Jana Wolfa o zařazení projednání dopisu pražských divadelních příspěvkových organizací za účasti zástupců, a to ve sloučené rozpravě v bodech 10 a 11:

PRO: 10 PROTI: 0 ZDRŽELO SE: 0 **SCHVÁLENO**

Hlasování o schválení upraveného programu:

PRO: 10 PROTI: 0 ZDRŽELO SE: 0 **SCHVÁLENO**

4. Schválení zápisu z 2. 9. 2020

Jan Wolf se dotázal, zda má někdo připomínky k zápisu z 18. Jednání, jehož ověřovatelkou byla Jaroslava Janderová a požádal o jeho schválení.

Hlasování o schválení zápisu:

PRO: 9 PROTI: 0 ZDRŽELO SE: 1 **SCHVÁLENO**

5. **Volba ověřovatele**

Jan Wolf navrhl jako ověřovatele zápisu z jednání Výboru Milana Marušíka.

Hlasování o volbě ověřovatele:

PRO: 10 PROTI: 0 ZDRŽELO SE: 0 **SCHVÁLENO**

6. **Návrh termínů jednání Výboru pro kulturu, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy ZHMP v 1. pololetí 2021**

Jan Wolf navrhl termíny jednání Výboru v 1. pololetí 2021, a to následovně: 6. 1., 3. 2., 3. 3., 7. 4., 5. 5., 2. 6., a to vždy od 13:00 hodin. Martin Benda požádal, zda by bylo možné, aby jednání Výboru nebylo časově omezeno. Jan Wolf požádal tajemníka Michala Krutského, aby byly vyčleněny alespoň 4 hodiny pro jednání Výboru.

Hlasování o termínech jednání Výboru v 1. pololetí 2021:

PRO: 10 PROTI: 0 ZDRŽELO SE: 0 **SCHVÁLENO**

7. **Individuální účelové dotace v oblasti kultury v roce 2020**

Předkladatel: ředitel KUC MHMP

Jan Wolf představil bod programu a vyzval členy Výboru k projednání jednotlivých žádostí.

Poř. č. 314, budhi.style s.r.o., IČO: 05526469 – Expedice Z101, 1. 12. – 31. 12. 2020

Návrh: 0 Kč

Hlasování: PRO: 10 PROTI: 0 ZDRŽELO SE: 0 **NÁVRH BYL PŘIJAT**

Poř. č. 315, Nadační fond KAPLICKÝ CENTRE, IČO: 28490681 – Jan Kaplický Pro budoucnost a pro krásu, 23. 11. 2020

Návrh: 200.000 Kč

Hlasování: PRO: 10 PROTI: 0 ZDRŽELO SE: 0 **NÁVRH BYL PŘIJAT**

Poř. č. 306, USP, zapsaný spolek, IČO: 06667988 – Jazz On-line, 1. 11. – 31. 12. 2020

Návrh: 400.000 Kč

Hlasování: PRO: 10 PROTI: 0 ZDRŽELO SE: 0 **NÁVRH BYL PŘIJAT**

Poř. č. 312, GOJA, agentura Gott – Janeček, spol. s r.o., IČO: 48112852 – Nezbytné náklady divadla GoJa Music Hall a GoJa, agentura Gott-Janeček na březem – červenec 2020, 10. 3. – 31. 7. 2020

Návrh: 400.000 Kč

Hlasování: PRO: 8 PROTI: 0 ZDRŽELO SE: 2 **NÁVRH BYL PŘIJAT**

Poř. č. 316, Kulturní systém VIA Praga, s.r.o., IČO: 45242313 – Udržení činnosti scény Říše Loutek v roce 2020, 1. 1. – 31. 12. 2020

Návrh: 300.000 Kč

Hlasování: PRO: 10 PROTI: 0 ZDRŽELO SE: 0 **NÁVRH BYL PŘIJAT**

Jaroslava Janderová uvedla, že jí není zcela jasné, jak probíhá přidělování dotací do 200.000 Kč, zda by toto bylo možné projednat v bodě Různé. Dotace do 200.000 Kč by dle Jaroslavy Janderové měly být také projednávány na Výboru.

Návrh usnesení:

Výbor pro kulturu, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy ZHMP

I. doporučuje

radní Haně Třeštíkové předložit Radě HMP návrh na poskytnutí individuálních účelových dotací projektům v oblasti kultury v roce 2020, a to v částkách uvedených v přílohách, s celkovým objemem 1.300.000 Kč

Přílohy:

Příloha č. 1 k návrhu usnesení výboru ZHMP

Příloha č. 2 k návrhu usnesení výboru ZHMP

Důvodová zpráva

Hlasování o návrhu usnesení:

PRO: 10

PROTI: 0

ZDRŽELO SE : 0

NÁVRH BYL PŘIJAT

8. Představení softwaru pro správu grantů

Jan Wolf vyzval ředitele odboru Kancelář primátora Ing. Jana Petra, který zastoupil na jednání Výboru primátora HMP MUDr. Zdeňka Hřiba, aby představil software pro správu grantů, jak požadoval Martin Benda. Jan Wolf upozornil, že již dávno by zde měl být adekvátní software a přivítal tento již běžící projekt. Jan Wolf předal slovo Janu Petrovi, který představil prezentaci k softwaru pro správu grantů a potvrdil nedostatečnost a naléhavost současného stavu. Na otázku Jana Wolfa uvedl Jan Petr kladně, že by software skutečně měl být již v roce 2021 a pro různé segmenty – kultura, sport, zdravotnictví atd. Zároveň shrnul a konstatoval, že je potřeba skutečně vytvořit systém nový. Martin Benda doporučil, aby Výbor toto vzal na vědomí, ale téma dále sledoval, například v únoru by mohl pan primátor opět informovat, jaký je stav. Martin Benda požádal, aby prezentace byla součástí zápisu, s čímž Jan Petr souhlasil. Jan Wolf požádal o informaci v prosinci, aby bylo jasné, s čím lze v roce 2021 počítat. Jan Wolf poděkoval za prezentaci a uzavřel diskusi.

9. Nominace do Krajského seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury hl. m. Prahy za rok 2020

Předkladatel: ředitel KUC MHMP

Jan Wolf požádal ředitele KUC Jiřího Sulženka o přiblížení problematiky. Mgr. Bohuslava Fuxová (KUC MHMP) uvedla, že žádost byla podána v červnu tohoto roku a regionální pracoviště Muzea hl. m. Prahy pomáhalo žadateli zpracovat žádost, přičemž zápis doporučila Univerzita Karlova v Praze. Jedná se o čistě formální zápis. Dále je uvažováno např. o zápisu matějské pouti. Jan Wolf upozornil, že z tohoto zápisu neplynou finanční závazky, jedná se o formální zápis, uzavřel diskusi a vyzval k hlasování.

Návrh usnesení:

Výbor pro kulturu, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy ZHMP

I. souhlasí

se zápisem statku „Praha a střední Čechy – kolébka vodáctví v Evropě“ do Krajského seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury hl. m. Prahy dle návrhového a evidenčního listu nemateriálního statku tradiční lidové kultury, který je přílohou č. 1 usnesení

Přílohy:

Příloha č. 1 k návrhu usnesení výboru ZHMP

Důvodová zpráva

Příloha č. 1 k důvodové zprávě

Příloha č. 2 k důvodové zprávě

Hlasování o návrhu usnesení:

PRO: 10

PROTI: 0

ZDRŽELO SE : 0

NÁVRH BYL PŘIJAT

Jan Wolf vyzval k hlasování o sloučení rozpravy v bodech 10 a 11, jehož součástí bude projednání dopisu pražských divadelních příspěvkových organizací.

Hlasování o sloučení rozpravy v bodech 10 a 11 programu jednání:

PRO: 10

PROTI: 0

ZDRŽELO SE : 0

NÁVRH BYL PŘIJAT

10. a 11. Sloučená rozprava v bodech „Projednání problematiky státní podpory (zejména ministerstva kultury ČR) pro oblast kultury a cestovního ruchu v Praze“ a „Projednání problematiky dopadu koronavirové krize na oblast (zejména) živé kultury“

Jan Wolf přivítal zástupce autorů dopisu – ředitele Švandova divadla Daniela Hrbka, ředitele Divadla Na zábradlí Petra Štědrone, ředitele Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK Daniela Sobotku a zástupkyni Asociace divadel ČR Evu Kejkrtovou Měřičkovou. Jan Wolf upozornil, že na ministerstvu kultury ČR je vypsán dotační program. Aktuálně je předpoklad, resp. požadavek, že hl. m. Praha bude snižovat rozpočtové výdaje o 10 %, i s ohledem na nižší příjmy města. Mezi nejpostiženější obory patří právě kultura, cestovní ruch a sport a v době krize by se tyto segmenty měly naopak podporovat. Jan Wolf také upozornil, že se nyní jedná o rok 2020.

Hana Třeštíková potvrdila, že jednání intenzivně probíhají, ale jsou velmi složitá. Aktuálně se na ministerstvech formátuje program covid kultura 2 i pro příspěvkové organizace, a to s limitem nejspíše 7 milionů Kč. Ale stále se na tomto pracuje, není vyhlášený a vyzvala ke spolupráci jak příspěvkové organizace, tak politické strany v ZHMP. Ministerstvo kultury také pracuje na jakési formě stipendií pro OSVČ v kultuře. Jiří Sulženko uvedl, že zmíněný program covid kultura 2 je designován na pokrytí provozních a režijních nákladů. Jaroslava Janderová upozornila, že pandemie postihla zejména Prahu a zejména živou kulturu, která je důležitou součástí kulturní koncepce Prahy v souvislosti s cestovním ruchem. Je třeba kultuře aktivně pomoci, vedení města musí vyvinout úsilí a nečekat jen na ministerstvo kultury ČR. Lubomír Brož upozornil, že apel na pražské poslance je v pořádku, ale každý z poslanců bojuje za svůj kraj a pražských poslanců je prostě nejméně. Vyzval ke konkrétním návrhům a konstatoval, že vedení Prahy v této věci selhává. Hana Třeštíková zopakovala, že jednání s ministerstvy kultury ČR, ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a ministerstvem financí ČR, probíhají.

Jan Wolf předal slovo Evě Kejkrtové Měřičkové, která přiblížila činnost Asociace divadel ČR a její zapojení do vyjednávání o poskytnutí pomoci. Uvedla, že pražské příspěvkové organizace jsou na tom z celé republiky nejhůře a jako jediní doposud nezískali podporu. Problematikou zmíněné podpory je nastavení na pokrytí provozních výdajů, nikoliv na úhradu mezd, což by výrazně pomohlo. Vytkla pochopitelnou nedostatečnou znalost kulturní sféry u ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Vyjádřila souhlas s názorem Jana Wolfa, aby se nesnižoval rozpočet na rok 2021. Jan Wolf upozornil na odlišení finanční podpory pro letošní rok a návrhu rozpočtu pro příští rok. Daniel Hrbek zmínil, že současné tržby činí 20 % oproti minulému roku a lze těžko odhadovat zbytek roku. Rozumí škrtům, ale upozornil, že v červnu je možné, že divadla nebudou mít na provozní výdaje. Lze chápat, že hl. m. Praha chce, aby příspěvkové organizace zprostředkovaly kulturu obyvatelům, ale musí na to mít pochopitelně zdroje.

Náměstek primátora Pavel Vyhnánek potvrdil úsilí radní Hany Třeštíkové, ale zmínil bezprecedentní situaci. Jen v letošním roce bude hl. m. Praha čelit hospodářským důsledkům ve výši 12 až 15 mld. Kč při příjmech 63 mld. Kč a od příštího roku bude propad opět zhruba o 7,5 mld. Kč. Je nutné hledat úspory v každé gesci, ze škrtů byly vyjmuty pouze svoz odpadů a pražská hromadná doprava. Ačkoliv je připravený k jednáním se všemi obory, pak lze těžko vyjmout pouze např. divadla. Další věcí je problematika zrušení superhrubé mzdy, čímž by Praha přišla o dalších 4,3 mld. Kč. Nelze si tedy představit, že podpora bude v této situaci vypadat stejně, jako v loňském roce. Hl. m. Praha si bude muset půjčit, což byl v minulosti pouze případ investic typu metro. Pavel Vyhnánek reagoval na dotaz Jana Laciny, jak se propisuje daňový odvod od zaměstnanců a OSVČ do rozpočtu města s tím, že je třeba odlišit pouze daňové transfery ve výši 17 mld. Kč, které pouze protečou přes rozpočet města do platů učitelům apod. Daňové příjmy lze rozlišit do řady kategorií, přičemž hlavní zdroj je právě ze superhrubé mzdy, jejíž výpadek by měl být kompenzován. Dále vysvětlil komplikovanou situaci v kontextu propadu daňových příjmů, což samozřejmě postihne Prahou poskytované služby. Daniel Hrbek v návaznosti zmínil dopady jako propouštění a omezení představení a nebude tedy možné poskytovat očekávané služby. A to v kontextu již dlouhodobého podfinancování a nízké platové úrovně, což potvrdil rovněž Jan Wolf. Jan Wolf opět zdůraznil svůj požadavek na zachování rozpočtu ve stejné výši, neboť některé obory rostou – zdravotnictví, IT apod., jiné jsou značně postižené. Otázkou je např. zavedení, v nějaké podobě, solidární daně. To samé platí pro cestovní ruch, kdy v některých regionech dokonce roste a v Praze je naopak obrovský propad. Pavel Vyhnánek upozornil, že pro Prahu, na rozdíl od metropolí ve světě, platí stejná pravidla, jako pro malé obce a to významně komplikuje situaci. Zároveň v jednáních oponuje ministerstvo financí ČR zejména financováním dopravního podniku a pražských příspěvkových organizací. Eva Kejkrtová Měřičková reagovala na Pavla Vyhnánka souhlasem a upozorněním, že kultura je rovněž investicí. Navíc má nevýhodu v tom, že když se zastaví, pak utečou 2 nebo 3 roky, než se opět vzchopí.

Na otázku radní Hany Třeštíkové ve věci vyjednávání o podpoře příspěvkových organizací potvrdila, že Asociace divadel ČR s ministerstvy vyjednáva, hlavně ve věci využití peněz ze současného roku v roce příštím. Hana Třeštíková upozornila, že již na jaře byl schválen program na podporu příspěvkových organizací ve výši 120 mil. Kč a dosud je nevyčerpáno 50 mil. Kč, přičemž k čerpání vyzýval odbor KUC MHMP. Zároveň by mělo být možné do konce roku požádat na MHMP o navýšení fondů, čehož je potřeba využít. Daniel Hrbek informoval, že o jarní výzvě on ani přítomní kolegové nic nevědí. K této otázce proběhla věcná diskuse, přičemž Jiří Sulženko upozornil na opakovaně vyzvy o vyčíslení ztrát a podání žádosti o dofinancování z rezerv, resp. z provozních rezerv odboru kultury. Zároveň diskuse v dubnu nemohla předpokládat současnou situaci. Jiří Sulženko také zmínil neustálou nejistotu v opatřeních ze strany ministerstva zdravotnictví ČR. Eva Kejkrtová Měříčková informovala přítomné o aktuální, zatím neověřené, informaci o možném uzavření divadel od příštího pondělí. Jan Wolf poděkoval přítomným, uzavřel diskusi a vyhlásil pěti minutovou přestávku.

12. Projednání problematiky dopadu koronavirové krize na oblast cestovního ruchu

Jan Wolf vyzval k pokračování v jednání dle programu, informoval o odchodu Lubomíra Brože z jednání Výboru během přestávky a předal slovo Jiřímu Sulženkovi, který zdůraznil dopady současné krize na pražský cestovní ruch, který je nejpostiženějším v celé České republice. Uvedl projekt „V Praze jako doma“ s rozpočtem 120 mil. Kč, zaměřenému na podporu cestovního ruchu. Předseda představenstva Prague City Tourism a. s. Mgr. František Cipro představil zmíněný projekt a upozornil na 94% propad cestovního ruchu v Praze a to v negativním srovnání s dalšími evropskými metropolemi. Ohlásil velký úspěch této kampaně a dále uvedl, že je PCT připravena, ve spolupráci s odborem školství MHMP, spustit program na podporu zaměstnanosti průvodců, kteří mají nebo budou mít smlouvu s PCT a blížeji vysvětlil princip fungování. Argumentoval však tím, že pokud zde nebude existovat dostatečná struktura, pak ji nelze pochopitelně využít a zároveň je zde také rozpočtové hledisko, kdy rovněž PCT musí omezovat výdaje a šetřit. Uvedl také citelný výpadek z tržeb pražských věží. Jan Wolf upřesnil propad příjmů města z dané oblasti ve výši cca 0,5 mld. Kč. Jan Lacina vyjádřil obavu o efektivnost tohoto programu, vzhledem k postupujícím omezením ve školství. Proběhla diskuse k otázce venkovních prohlídek pro střední školy.

Jan Wolf uvedl, že je zde program ministerstva financí ČR a je třeba se obrátit na stát, město v této věci příliš mnoho dělat nemůže, ačkoliv se v rámci možností snaží o maximum. Jan Wolf předal slovo zástupkyni Iniciativy průvodců Mgr. Zuzaně Manové, která potvrdila kritickou situaci průvodců, jejichž podpora doposud byla minimální. Prodloužení akce „V Praze jako doma“ není pochopitelné, když zde nejsou turisté a vyzvala k úpravě této akce a zapojení průvodců. Příklad pomoci ve školách je dle jejího názoru dobře míněná, avšak nikomu nepomůže. Současné nastavení znemožňuje průvodcům, kteří nemají smlouvu s PCT, pracovat s dotyčnými zákazníky. Staly se situace, kdy si turisté objednali levnější služby u PCT, než paradoxně u daného průvodce, čímž PCT v podstatě bere průvodcům klienty. František Cipro na tuto námitku položil dotaz, proč průvodci nespolupracují s PCT s odpovědí Zuzany Manové, že PCT nenabízí odpovídající odměnu za běžných podmínek. Proběhla diskuse k akci „V Praze jako doma“, přičemž Jan Wolf připomněl základní parametry akce a jejich limity. Jan Wolf a Jan Lacina upozornili, že nutně dojde ke změně či transformaci trhu, i v oblasti cestovního ruchu. Martin Arden upozornil, že pokud o průvodce město přijde, pak bude trvat několik let, než se daný segment vůbec vzpamatuje. Je potřeba hledat řešení, jak oboru průvodcovství v Praze pomoci. Jan Wolf požádal Martina Ardena, zda by si připravil nějaké konkrétní návrhy řešení. Jan Wolf poděkoval zúčastněným za diskusi a uzavřel ji.

13. Různé

Jan Wolf informoval o zprávě ve věci rekonstrukce a budoucího využití Clam-Gallasova paláce od zástupkyně ředitele Magistrátu pro sekci finanční a správy majetku Ing. Zdeny Javornické a požádal tajemníka Výboru Michala Krutského o zaslání této informace členům Výboru. Vzhledem k nedostatku času na projednání požádal o projednání této problematiky na příštím zasedání Výboru. Jiří Sulženko informoval členy Výboru, že koncepci budoucího využití již připravilo Muzeum hl. m. Prahy. Hana Třeštíková souhlasila s Janem Wolfem a Jiřím Sulženkem ve věci nutného kulturního využití objektu Clam-Gallasova paláce. Kamila Matějčková vznesla dotaz na formu konání následujícího zasedání Výboru. Jan Wolf požádal Michala Krutského o výklad jednacího řádu. Martin Benda vznesl dotaz, zda bude možné pro veřejnost přihlásit se on-line na jednání Výboru. Michal Krutský uvedl, že na možnosti vzdáleného přístupu pro veřejnost se bude informovat. Jaroslava Janderová se dotázala, proč dotace do 200.000 Kč nejsou projednávány na Výboru a jak jsou hodnoceny. Hana Třeštíková reagovala, že tomu tak je z důvodu časového a finančního návrhy se zakládají na doporučení hodnotitelů. Mezi Jaroslavou Janderovou a Hanou Třeštíkovou proběhla diskuse k tomuto tématu.

Jan Wolf poděkoval všem účastníkům jednání, zmínil další termín jednání Výboru dne 4. 11. 2020, opět již řádně ve 13:00 hod. a v 15:10 hod. jednání ukončil.

Podpisovatel

Zápisu: Jan Wolf, předseda Výboru pro kulturu, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy ZHMP

Ověřil: Milan Marušík, člen Výboru pro kulturu, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy ZHMP

Zapsal: Bc. Michal Krutský, tajemník Výboru pro kulturu, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy ZHMP